

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Dato: 19.08.2026

Høring om endringer for hybridpensjon

Den Norske Aktuarforening (DNA, heretter kalt «Aktuarforeningen») viser til høringsbrev av 19.05.2026 og ønsker med dette å gi et svar til høringen. Vårt høringssvar bygger også på eget innspillsmøte med Finanstilsynet i november 2025 samt Finansdepartementets høringsrunde i 2022.

Aktuarforeningen støtter i hovedsak forslagene til regelverksendringer i høringen og mener disse videreutvikler, forenkler og gjør hybridpensjon mer attraktivt. Samtidig er det noen viktige punkter vi mener bør endres:

- Regelverksforslag knyttet til pensjonsbevis – pensjonsbevis med investeringsvalg: Kravet til administrasjonsreserve anbefales fjernet i loven allerede nå, i hvert fall for hybridpensjon med investeringsvalg
- Pensjonsbevis bør slås sammen og flyttes til aktuell pensjonsleverandør når en person *blir medlem* av en hybridordning, fremfor å ta dette når personen slutter
- Konvertering av fripoliser: Fripoliser bør kunne gå direkte til pensjonsbevis med investeringsvalg uten å gå veien om fripolise med investeringsvalg
- Hybridpensjon bør bli et reelt alternativ til innskuddspensjon. Det anbefales ytterligere utredninger som i enda større grad likestiller produktene hybridpensjon med investeringsvalg og innskuddspensjon med investeringsvalg. Det er da også naturlig at man ser på løsninger med en felles egen pensjonskonto for hybridpensjon med investeringsvalg og innskuddspensjon, hvor forskjeller i produktene ivaretas

Disse fire punktene er nærmere utdypet senere i høringssvaret.

Aktuarforeningen har i tidligere høringssvar, og i andre innspill til myndighetene, pekt på at hybridpensjon bør være et reelt alternativ til innskuddspensjon. Det er i samfunnets interesse at det finnes et produkt i privat sektor som matcher tjenstepensjon i offentlig sektor og som sikrer lik årlig pensjon livet ut for kvinner og menn.

Selv om hybridpensjon har egenskaper som bedre ivaretar medlemmene i hele pensjonisttilværelsen blir det i liten grad valgt av arbeidsgivere. Vår vurdering er at det i stor grad skyldes at kostnadsansvaret på arbeidsgivere er høyere enn ved innskuddspensjon, og at en må betale mer for kvinner enn for menn. Disse forholdene gjør at arbeidsgivere har lite insentiv til å gå bort fra dagens innskuddspensjon og over på hybridpensjon. En endring over på livsvarig pensjon i privat sektor må derfor skje f.eks. via tariffavtaler eller via pålegg fra det offentlige.

Aktuarforeningen har gjort beregninger som viser en kraftig reduksjon i samlet kompensasjonsgrad etter 77 år (10 år etter uttak av pensjon) for fremtidige pensjonister som kun har vært dekket av innskuddspensjon fra arbeidsgiver. Eksempelberegningene viser kompensasjonsgrader ned mot 36 prosent av lønn etter 77 år (se vedlegg 1). Dette vil ikke være bærekraftig over tid og det vil etter hvert tvinges frem endringer i regelverket for innskuddspensjon for å motvirke denne effekten.

Vi anbefaler at departementet vurderer å utrede forhold nevnt over i forkant av tilpasninger til innføring av normalder for privat tjenstepensjon.

Nærmere om regelverksendringene i høringen

1. Regelverksforslag knyttet til pensjonsbevis – pensjonsbevis med investeringsvalg

Aktuarforeningen støtter forslaget om at pensjonsbevis bør utstedes med investeringsvalg når det utstedes fra en hybridordning med investeringsvalg for medlemmene. Aktuarforeningen støtter også forslaget om at innehavere av pensjonsbevis med investeringsvalg, som hovedregel bør fortsette med investeringsvalg også i utbetalingsperioden.

Aktuarforeningen mener primært at det ikke bør stilles krav til administrasjonsreserve ved utstedelse av pensjonsbevis, særlig ikke på pensjonsbevis med investeringsvalg. Det er ikke et tilsvarende krav til administrasjonsreserve ved utstedelse av pensjonskapitalbevis fra innskuddspensjon.

I begge tilfellene er det den forsikrede som får all avkastning (med fradrag for ev. negativt risikoresultat og inntil 20 prosent av overskuddet i henhold til forsikringsvirksomhetsloven), og det er derfor også naturlig at hen betaler kostnadene.

Dersom det ikke lenger kreves administrasjonsreserve, vil det ved sammenslåing av pensjonsbevis kunne bli en kostnadsbesparelse som i sin helhet tilfaller medlemmet i form av en lavere belastning av vederlag fra den samlede pensjonsbeholdning.

Det foreslås at første arbeidsgiver skal betale fulle administrasjonsreserver ved utstedelse av pensjonsbevis, mens senere arbeidsgivere skal betale det som evt. er ekstrabehov. Forslaget innebærer dermed ingen forbedring for første arbeidsgiver.

Videre legges det opp til at pensjonsleverandørene skal utveksle informasjon om kostnadsavtalen med den enkelte, noe som til nå har vært sett på som konkurransesensitivt. Hvis dette subsidiært vedtas så bør løsninger tydeliggjøres.

2. Regelverksforslag knyttet til pensjonsbevis – sammenslåing av pensjonsbevis

Aktuarforeningen støtter forslaget om at det innhentes informasjon om hvilke pensjonsbevis medlemmet har og at det gjennomføres en sammenslåing av pensjonsbevis med like egenskaper. Vi mener at en slik informasjon kan utveksles allerede når en person blir medlem av en pensjonsordning, i hvert fall for hybridpensjon med investeringsvalg.

Det vil også, for en med pensjonsbevis, kunne være en fordel å ha samlet pensjonsbevis og aktiv sparing hos samme pensjonsleverandør. Vedkommende vil da kunne velge samme investeringsprofil på alle sine midler, og vil kunne få samme kostnad på pensjonsbevisene som på aktiv sparing, tilsvarende som for innskuddspensjon. Selv om regelverket om

administrasjonsavsetninger ikke endres, vil dette kunne være en kostnadsbesparelse for den enkelte.

Vi ser heller ingenting i veien for å åpne for muligheten for å innføre selvvalgt pensjonsleverandør. Selv om det, per i dag, bare er to tilbydere av hybridpensjon, vil dette kunne gi insitamenter for flere leverandører, og det vil åpne for konkurranse langs andre linjer enn kun konkurranse via bedriftsmarkedet.

3. Små pensjonsbeholdninger og korte arbeidsforhold

Aktuarforeningen støtter forslaget om at opptjening skal skje fra første krone og at arbeidstakere i bedrifter med hybridordninger skal få med seg sin oppsparte pensjonskapital selv om arbeidstakeren har vært ansatt mindre enn 12 måneder. Vi mener imidlertid at en innføring av egen hybridpensjonskonto ville kunne gjøre den nye regelen langt mer samfunnsnyttig.

Aktuarforeningen støtter forslaget om at medlemmer som meldes ut av tjenstepensjonsordning med pensjonsbeholdning under 0,5 G automatisk skal få pensjonsbeholdningen slått sammen med tidligere pensjonsbevis dersom disse finnes, men at det skal være mulig å nekte dette.

For de som ikke har pensjonsbevis fra tidligere, mener vi at grensen på 0,5 G kunne vært vurdert satt høyere.

4. Konvertering av fripoliser (til pensjonsbevis)

Finanstilsynet fikk i oppdrag å utrede om det kan legges til rette for at fripoliser kan konverteres til et produkt som kan inngå på en egen hybridpensjonskonto, og har foreslått lovtekst både for konvertering av fripoliser til pensjonsbevis med nullgaranti og for fripoliser med investeringsvalg til å konvertere til pensjonsbevis med investeringsvalg.

Det som skiller en fripolise med investeringsvalg fra et pensjonsbevis med investeringsvalg er forskjellig håndtering av dødelighetsarv før utbetaling. Dette bør kunne løses ved at disse håndteres likt. Siden risikoresultatet i en fripolise uansett kan belastes fripolisens overskudd og saldo, kunne det tenkes at det kunne være en forenkling å slå sammen fripoliser og pensjonsbevis med passivt samtykke.

Samtidig kan fripoliser med investeringsvalg kalles for pensjonsbevis med investeringsvalg, så får vi bare ett produkt for livsvarig pensjon med investeringsvalg.

Videre bør det innføres en forenkling, som gjør at fripoliser, med eller uten garanti, kan konverteres direkte til pensjonsbevis med investeringsvalg.

Vi har registrert at noen har ønsket å kunne konvertere fripoliser med garanti til pensjonsbevis med garanti. Det er en løsning som flytter garantert avkastning fra fripolisen, som gjerne ligger på mellom 2 og 4 prosent, over til en garanti på 0 prosent. Det bør kanskje forskriftsfestes hvordan en rådgivning knyttet til en slik konvertering bør skje slik at den enkelte skjønner betydningen både for beregning av årlig pensjon, forventet avkastning og kostnader.

Vi foreslår at forslag til lovtekst til § 4-7 c og d i foretakspensjonsloven slås sammen så langt det er mulig, og at f.eks. punkt d bare angir avvik fra 4-7 c. Dette vil tydeliggjøre likheter og avvik mellom de to løsningene.

5. Bufferfond for tjenstepensjonsbeholdninger

Aktuarforeningen støtter i utgangspunktet Finanstilsynets forslag til teksten om bufferfond i tjenstepensjonsloven. Finanstilsynet har i sitt høringsnotat påpekt at det ikke ble innført regler om bufferfond i tjenstepensjonsloven da bufferfond ble innført. Samtidig ble bufferfond innført i foretakspensjonsloven, og vi har oppfattet det slik at reglene dermed også gjelder hybridpensjonsordninger.

6. Andre kommentarer til lovteksten

Forslag til § 6-2 a, annet ledd i tjenstepensjonsloven

Det står at det skal gjennomføres sammenslåing med tidligere utstedte pensjonsbevis. Dersom det fastholdes at en slik vurdering skal skje først ved utstedelse av pensjonsbevis bør det være tydeligere at det er den pensjonsleverandøren som står i ferd med å utstede pensjonsbevis som skal levere det nye samlede pensjonsbeviset.

Forslag til § 6-8 i tjenstepensjonsloven, fjerde ledd tredje punktum

Vi gjør oppmerksom på at det står «uførepensjon», mens det skal stå «alderspensjon».

Mulighet til å ha fellespensjonsordninger

Vi ser at hybridpensjon ofte opptrer i områder med felles tariffavtale. Vi mener det bør åpnes for å kunne ha felles pensjonsordninger innenfor tariffområder, tilsvarende som konsernpensjonsordninger.

Regelverket rundt teknisk rente

P.t. er det slik at det er pensjonsinnretningen som fastsetter teknisk rente i henhold til både forskrift til tjenstepensjonsloven og forskrift til foretakspensjonsloven. Regelverket her er ikke helt klart knyttet til om det skal være en og samme rente for alle beregninger av alderspensjon. Det er også praksis at det er pensjonsinnretningen og arbeidsgiver som avtaler om slik rente skal benyttes, selv om det ikke fremgår klart av forskrift til tjenstepensjonsloven. Her burde det heller være opp til den enkelte pensjonist å tillate bruk av teknisk rente eller ikke.

Med vennlig hilsen
Den Norske Aktuarforening

Mats Sollie
Leder

Vedlegg 1: Behov for produkter med livsvarig utbetaling

Den Norske Aktuarforening (DNA) er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuar-utdannelse eller tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av akturfaget og medlemmenes felles interesser. De aller fleste aktuarer som arbeider med forsikringsfaglige spørsmål, er medlemmer av foreningen.

Vedlegg 1:

Behov for produkter med livsvarig utbetaling

Aktuarforeningen har i tidligere høringssvar og innspill til myndighetene pekt på at hybridpensjon bør være et reelt alternativ til innskuddspensjon. Det er i samfunnets interesse at det finnes et produkt i privat sektor som sikrer lik årlig pensjon livet ut for kvinner og menn og som er på nivå med tjenstepensjon fra offentlig sektor.

Aktuarforeningen har gjort en enkel beregning av fremtidige kompensasjonsnivåer i prosent av sluttlønn for å illustrere utfordringene med opphørende innskuddspensjon. I figuren under vises eksempler på forventet utbetalingsprofil i prosent av sluttlønn for tre ulike pensjonsplaner. Beregningene viser samlet kompensasjonsnivå fra folketrygd, tjenstepensjon og AFP.

Forutsetninger for beregningene:

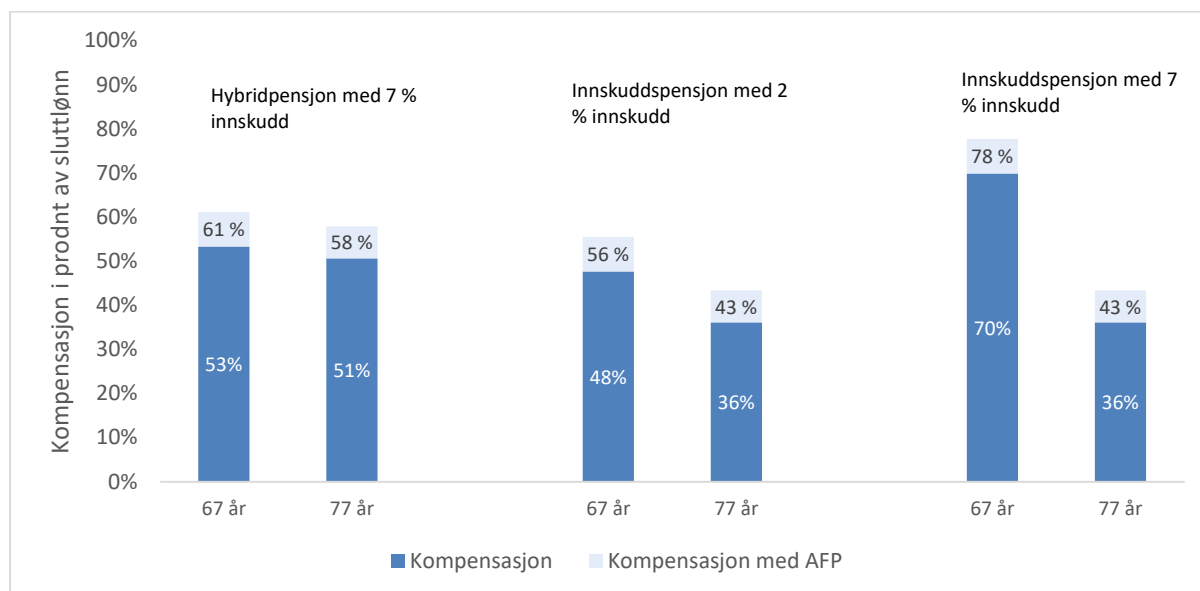
Beregningene er laget for mann født 1973 med opptjening fra 27 år og en startlønn på 5 G. Uttaksalder er 67 år og lønn ved uttak lik 6 G. Beregningene viser pensjonsnivå i prosent av sluttlønnen på 6 G. Pensjonsnivå vises ved uttak 67 år og ved 77 år når innskuddspensjon opphører.

I beregningene opptjenes all alderspensjon fra tjenstepensjonsordningene fra enten innskuddspensjon eller hybridpensjon (også før regelverket trådte i kraft), for å få frem utfordringen med de ulike utbetalingsprofilene

Regulering (avkastning) på folketrygd og AFP er lik endringen i G, lik 4 prosent, i opptjeningsperioden og lik G-0,75 prosent i utbetalingsperioden (tilnærming til gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst). På innskudds- og hybridpensjonen er avkastningen lik 1 prosent utover endringen i G i opptjeningsperioden og lik endringen i G i utbetalingsperioden.

Delingstall/forholdstall per juni 2026 benyttes for beregning av folketrygd og AFP. Forventet levealder for beregning av tjenstepensjon er basert på beregningsgrunnlaget K2013.

Figur med kompensasjonsgrader

Kompensasjonsnivået (pensjon i prosent av sluttlønn) med folketrygd og hybridpensjon med 7 prosent innskudd er lik 53 prosent ved uttak 67 år og 51 prosent ved 77 år. Inkluderes AFP øker disse satsene til hhv. 61 prosent ved uttak 67 år og 58 prosent ved 77 år.

Kompensasjonsnivået inkludert AFP vil da være på samme nivå som pensjonen fra en offentlig tjenstepensjonsordning.

Kompensasjonsnivået med folketrygd og innskuddspensjon med innskudd 2 prosent gir en kompensasjon på 48 prosent ved 67 år og 36 prosent ved 77 år når innskuddspensjonen opphører. Inkluderes AFP øker disse satsene til hhv. 56 prosent ved uttak 67 år og 43 prosent ved 77 år.

Kompensasjonsnivået med folketrygd og innskuddspensjon med 7 prosent innskudd er lik 70 prosent ved uttak 67 år og 36 prosent ved 77 år når innskuddspensjonen opphører. Inkluderes AFP øker disse satsene til hhv. 78 prosent ved uttak 67 år og 43 prosent ved 77 år.

Pensjon beregnet med dagens kroneverdi

Med sluttlønn lik 6 G er sluttlønnen 819 tusen kroner i dagens kroneverdi. Årlig pensjon i dagens kroneverdi blir da for de ulike pensjonsplanene ved hhv. 67 år (uttaksalder) og 77 år lik:

	Hybridpensjon 7 % innskudd		Innskuddspensjon 2 % innskudd		Innskuddspensjon 7 % innskudd	
	67 år	77 år	67 år	77 år	67 år	77 år
Uten AFP	434 000	417 000	393 000	294 000	573 000	294 000
Med AFP	499 000	475 000	458 000	352 000	639 000	352 000

Vurderinger

Hovedpoenget med dette eksempelet er å vise den betydelig reduksjon i utbetaling som skjer ved 77 år i en innskuddspensjonsordning når denne er ferdig utbetalt. Reduksjonen ved 77 år er betydelig også for innskuddspensjon med 2 prosent innskudd og en samlet pensjon på 294 tusen kroner ved 77 år er lavt.

I hybridpensjonsordninger med livsvarig utbetaling opprettholdes et høyere kompensasjonsnivå i hele utbetalingsperioden. Hvis man i tillegg har tilknyttet privat AFP blir det samlede kompensasjonsnivået om lag det samme som folketrygd, AFP og offentlig tjenstepensjon.

Hybridpensjon etter tjenstepensjonsloven har egenskaper som bygger opp under et bærekraftig pensjonssystem og kan bidra til at fremtidig pensjonister får et samlet kompensasjonsnivå som gir økonomisk trygghet i hele pensjonisttilværelsen. Livsvarig utbetaling av pensjon blir viktigere og viktigere fremover i takt med økt levealder og det er da et tankekors at pensjonen i høy alder reduseres.